

شناسه	قانون - مقررات	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۱/۱۰/۱۴
عنوان موضوع	بررسی مراتب اعتراض فعالین اقتصادی به مشکلات بازپرداخت تسهیلات ارزی موضوع "جزء (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور" و مشکلات ناشی از عدم تعیین تکلیف نوسانات نرخ ارز در بازپرداخت تسهیلات ارزی موضوع "بند (ت) ماده (۴۶) قانون برنامه ششم توسعه"		
مرجع طرح موضوع	دبیرخانه شورای گفتگوی استان آذربایجان شرقی		
شرح موضوع	<p>با عنایت به اینکه بنیادی ترین رکن موفقیت یک پروژه تولیدی به تامین مالی آن بستگی دارد و با توجه به اینکه در اغلب موارد آورده سرمایه گذاران پاسخ گوی اجرای طرح های بزرگ نمی باشد، لذا موضوع روش های مختلف تامین سرمایه مطرح می گردد. با مد نظر قرار دادن اینکه کشور ایران در بازار سرمایه، توسعه قابل توجهی نداشته است، از این رو سرمایه گذاران داخلی صرفاً از ظرفیت های سیستم بانکی و تسهیلات اعتباری استفاده می کنند که در این خصوص قوانین و مقرراتی نیز تصویب شده است.</p> <p>• بررسی مشکلات بازپرداخت تسهیلات موضوع جزء (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور</p> <p>در این راستا قانونگذار برای استفاده بهینه از درآمدهای نفتی ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه به منظور بسترسازی برای رشد سریع اقتصادی، تصویب کرد و دولت را مکلف به ایجاد حساب ذخیره ارزی حاصل از عایدات نفت نمود. بر این اساس نیز مطابق بند (د) ذیل این ماده ۵۰ درصد از موجودی این حساب جهت ارائه تسهیلات به واحدهای تولیدی صنعتی، معدنی، کشاورزی و... غیر دولتی اختصاص داده شد.</p> <p>متعاقباً با تصویب ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم توسعه، صندوق توسعه ملی با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده های نفتی به ثروت های ماندگار، مولد و ... تشکیل شد. یکی از مصارف این صندوق نیز اعطای تسهیلات به بخش های خصوصی، تعاونی و بنگاه های اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی برای تولید و توسعه سرمایه گذاری های دارای توجیه فنی، مالی و اقتصادی تعیین گردید.</p> <p>همزمان با تشکیل صندوق توسعه ملی، فعالیت حساب ذخیره ارزی نیز با اعمال اصلاحاتی ادامه پیدا کرد. به موجب اصلاحات انجام شده در فعالیت حساب ذخیره ارزی مطابق بندهای ذیل ماده (۸۵) قانون برنامه پنجم توسعه؛ عواید حاصل از صادرات نفت و درآمد دولت از صادرات فرآورده های نفتی و خالص صادرات گاز در سال ۱۳۸۹ و سال های بعد پس از کسر مصارف ارزی پیش بینی شده در قانون بودجه و پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی به حساب ذخیره ارزی واریز شده و پیگیری وصول اقساط و سود تسهیلات اعطائی از محل حساب ذخیره ارزی و واریز آن به حساب مزبور از طریق بانک های عامل به دولت محول گردید. همچنین ایفای باقیمانده تعهدات حساب ذخیره ارزی به بخش های غیردولتی، خصوصی و تعاونی را به عهده همین حساب گذاشته و ایجاد هر گونه تعهد جدید ممنوع اعلام گردید.</p> <p>بر اساس اعلام فعالین اقتصادی؛ علیرغم اعلام فعالیت هر دو صندوق، خلایق در این بازه زمانی ایجاد شد و برخی از واحدهای تولیدی که اقدام به درخواست تسهیلات ارزی در این بازه زمانی شده بودند با مشکل دریافت تسهیلات مواجه شدند. بر همین</p>		

^۱ ماده یک قانون برنامه چهارم توسعه: به منظور ایجاد ثبات در میزان استفاده از عواید ارزی حاصل از نفت در برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و تبدیل دارائی های حاصل از فروش نفت به دیگر انواع ذخایر و سرمایه گذاری و فراهم کردن امکان تحقق فعالیت های پیش بینی شده در برنامه، دولت مکلف است با ایجاد «حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت» اقدام های زیر را معمول دارد:

الف - از سال ۱۳۸۴ مازاد عواید حاصل از نفت نسبت به ارقام پیش بینی شده در جدول شماره (۸) این قانون در حساب سپرده دولت نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تحت عنوان «حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت» نگهداری می شود.

^۲ بند د ماده یک قانون برنامه چهارم توسعه: به دولت اجازه داده می شود حداکثر معادل پنجاه درصد (۵۰٪) مانده موجودی حساب ذخیره ارزی برای سرمایه گذاری و تأمین بخشی از اعتبار مورد نیاز طرح های تولیدی و کارآفرینی صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل و نقل، خدمات (از جمله گردشگری و...)، فناوری و اطلاعات و خدمات فنی - مهندسی بخش غیردولتی که توجیه فنی و اقتصادی آنها به تأیید وزارتخانه های تخصصی ذی ربط رسیده است از طریق شبکه بانکی داخلی و بانک های ایرانی خارج از کشور به صورت تسهیلات با تضمین کافی استفاده نماید.

^۳ ماده ۸۴ قانون برنامه پنجم توسعه: صندوق توسعه ملی که در این ماده صندوق نامیده می شود با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده های نفتی به ثروت های ماندگار، مولد و سرمایه های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل های آینده از منابع نفت و گاز و فرآورده های نفتی تشکیل می شود.

اساس قانونگذار جزء (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور تصویب نمود. بر اساس این جزء از قانون بانک مرکزی مکلف گردید از محل منابع ارزی خود مبلغ سه میلیارد دلار جهت افزایش تسهیلات واحدهای تولیدی غیر دولتی در بانک های عامل و یا بانک های خارجی سپرده گذاری نماید. بدین ترتیب بانک مرکزی یک میلیارد دلار در بانک صنعت و معدن سپرده گذاری کرد تا فعالین بخش خصوص و تعاونی که از حساب ذخیره ارزی، درخواست تسهیلات ارزی کرده بودند، با رعایت ماده (۸۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و مقررات صندوق توسعه ملی، تسهیلات مورد نظر را دریافت کنند.

متأسفانه شوک های ارزی چند سال اخیر و استمرار آن در کشور باعث شد تولیدکنندگان و سرمایه گذاران در بازپرداخت تسهیلات ارزی دریافتی با مشکل مواجه گردند و امکان بازپرداخت آن را نداشته باشند. از این رو قانون گذار با تصویب ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، نسبت به تعیین تکلیف نرخ ارز و فرایند تسویه بدهکاران ارزی تصویب نمود و به گیرندگان تسهیلات فرصت سه ماهه فراهم کرد تا بدهی خود به قیمت روز گشایش را با بانک عامل تأدیه و تعیین تکلیف کنند که متأسفانه تسهیلات گیرندگان جزء (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۸ شامل این تسهیلات نشدند.

بر همین اساس مقنن با تصویب بند (ج) تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۶؛ تسهیلات گیرندگان جزء (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۸ را نیز مشمول ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولی رقابت پذیر قرار داد. بانک صنعت و معدن نیز با استناد به (۲) آیین نامه ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر به واحدهای تسهیلات گیرنده اعلام نمود، ۲۵ درصد از اقساط سر رسید شده با نرخ روز گشایش تا اول برج دوم سال ۱۳۹۶ به صورت علی الحساب پرداخت نمایند تا شرایط و نحوه بازپرداخت تسهیلات مطابق آیین نامه مذکور تعیین گردد. لیکن تا کنون اقدامی از سوی بانک مرکزی در خصوص بخشنامه این موضوع صورت نگرفته و مبلغ واریزی ۲۵ درصد تسهیلات گیرندگان از سال ۹۶ در حساب شان نزد بانک صنعت و معدن مسکوت مانده و تسهیلات گیرندگان همچنان بلا تکلیف مانده اند. حتی امکان استفاده از این مبالغ برای خرید ارز نیز برای این واحدها وجود ندارد.

لازم به ذکر است در هشتاد و یکمین نشست ستاد تسهیل و رفع موانع مقرر گردید: بانک ها از هر گونه اقدام حقی و احرائی علیه واحدهای تسهیلات گیرنده جزء (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۸۸ خودداری نمایند.

ستاد هماهنگی اقتصادی دولت نیز به منظور حمایت از واحدهای تولیدی در هفتاد و هشتمین نشست خود در تاریخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۲ در خصوص بازپرداخت تسهیلات ارزی اعطایی موضوع جزء (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور تسهیل گری ایجاد کردند. بر اساس بند (۱) این ابلاغیه تمامی تسهیلات گیرندگانی که حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ

۴- جزء (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۸: در اجرای بند (۳) ماده (۲۸) قانون سیاست های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و به منظور افتتاح خط اعتباری ارزی جهت افزایش سهم تسهیلات ارزی بخش های غیردولتی، بانک مرکزی مکلف است از محل منابع ارزی خود مبلغ سه میلیارد (۳.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) دلار را در بانک های عامل یا بانک های خارجی جهت واحدهای تولیدی سپرده گذاری نماید.

۵- ماده ۲۰ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر: دولت موظف است نسبت به تعیین تکلیف نرخ و فرایند تسویه بدهکاران ارزی از محل حساب ذخیره ارزی به دولت به نحوی که زمان دریافت ارز، زمان فروش محصول یا زمان تکمیل طرح (حسب مورد)، نوع کالا (نهایی، واسطه ای یا سرمایه ای) وجود یا نبود محدودیت های قیمت گذاری توسط دولت و رعایت ضوابط قیمت گذاری و عرضه توسط دریافت کننده تسهیلات، وجود یا نبود منابع ارزی در زمان درخواست متقاضی لحاظ شده باشد، ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون اقدام کند.

۶- بند ج تبصره ۴ قانون بودجه سال ۱۳۹۶: تسهیلات گیرندگان ارزی از محل جزء (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور در بازپرداخت بدهی خود مشمول حکم ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ می باشند.

۷- ماده ۲ آیین نامه ماده ۲۰ قانون رفع موانع تولید: پرداخت حداقل بیست و پنج درصد اقساط سر رسید شده به مأخذ نرخ روز گشایش به صورت علی الحساب و در رابطه با آن دسته از بدهکارانی که دارای اقساط سر رسید شده نمی باشند صرفاً ارائه درخواست کتبی به بانک عامل در چارچوب این آیین نامه در مهلت زمانی مندرج در تبصره (۱) ماده (۲۰) قانون، تعیین تکلیف محسوب می گردد و پرونده تسهیلاتی این دسته از بدهکاران قابل طرح در کارگروه ملی خواهد بود.

۸- بند یک مصوبه هفتاد و هشتمین نشست ستاد هماهنگی اقتصادی دولت: ۱. نرخ سود تسهیلات ارزی اعطایی موضوع جزء (د) بند (۶) از هفت درصد در سال به چهار درصد سالانه برای کل دوره (از زمان دریافت تسهیلات) کاهش می یابد. ۲. برای مشتریانی که متقاضی تسویه یکجای بدهی خود به بانک عامل می باشند، در صورت پرداخت قطعی بدهی توسط مشتری طی حداکثر ۳ ماه پس از تاریخ تعیین تکلیف، جرایم دیرکرد بخشوده و بدهی بر اساس مفاد بند (۱) محاسبه و دریافت می شود. ۳. در خصوص آن دسته از مشتریانی که خواهان امهال بدهی هستند، بدهی آنها مطابق بند (۱) محاسبه و مبلغ اصل و سود بدهی برای یک مدت حداکثر ۴ ساله طی اقساط ۳ ماهه تقسیط مجدد می شود. جرایم دیرکرد (۱۲ درصد) تا تاریخ تعیین تکلیف به صورت مشروط مورد بخشودگی قرار گرفته و در صورت پرداخت کلیه اقساط در دوره تقسیط جدید و تسویه نهایی با رعایت مفاد تبصره (۲) این بند در پایان دوره به صورت قطعی بخشوده می شود. ۴. در خصوص آن دسته از مشتریانی که نسبت به باز پرداخت بخشی از بدهی خود به صورت ریالی و مطابق بند (ج) تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۶ اقدام کرده اند اجرای بند (۲) و (۳) این مصوبه برای مشتریانی با اعلام بانک عامل به بانک مرکزی با کسر یک (۱) واحد درصد نرخ سود از میزان سود سپرده بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محاسبه می شود. همچنین مبلغ بازپرداخت

این مصوبه، به بانک عامل مراجعه و نسبت به تعیین تکلیف بدهی خود در قالب قرارداد متمم با بانک عامل اقدام نمایند، مشمول تسهیلاتی نظیر کاهش نرخ سود تسهیلات از هفت درصد به ۴ درصد، بخشودگی جرایم مشتریانی که بدهی خود را یکجا پرداخت کرده باشند، امهال ۴ ساله و پرداخت اقساط سه ماهه و ... خواهند شد.

متاسفانه علیرغم تصویب قوانین و مقررات تسهیلات گیرندگان جزء (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۸۸ همچنان در بازپرداخت تسهیلات ارزی بلا تکلیف مانده اند و مبالغی که به واسطه ماده (۲۰) قانون رفع موانع به بانک های صنعت و معدن پرداخت شده در بانک های صنعت و معدن مسکوت و بلا تکلیف مانده است.

بر اساس اعلام تسهیلات گیرندگان؛ تکلیف تعیین شده در این مصوبه منطقی و منصفانه به نظر نمی آید. تامین ارز جهت بازپرداخت تسهیلات اعطایی از طریق سامانه نیما نیز منصفانه نیست و امکان اجرا برای بانک ها نیز وجود ندارد. چرا که در لحظه واریز معادل ریالی تسهیلات به بانک، نه قطعیتی برای موجودی ارز و نه نرخی برای آن وجود دارد.

● بررسی مشکلات ناشی از عدم تعیین تکلیف نوسانات نرخ ارز در بازپرداخت تسهیلات ارزی

به موجب تبصره (۳)^۹ ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور؛ وزارت امور اقتصاد و دارایی موظف شده ظرف سه ماه پس از تصویب قانون با همکاری بانک مرکزی، سازمان بورس و بیمه مرکزی، آیین نامه پوشش نوسانات نرخ ارز را تهیه و به تصویب هیات دولت برساند. این آیین نامه نیز در تاریخ ۱۳۹۴/۰۵/۱۱ به تصویب هیات وزیران رسید.

متعاقباً قانونگذار به منظور رونق تولید، نوسازی صنایع، حمایت هدفمند از صنایع دارای اولویت سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی و همچنین توسعه صادرات غیر نفتی تکالیفی به دولت و دستگاه های اجرایی مطابق ماده (۴۶) قانون برنامه ششم توسعه، تعیین نمود. یکی از تکالیفی که در بند (ت)^{۱۰} این ماده به آن اشاره شده، دولت را مکلف به تهیه ساز و کاری نموده تا خطرات افزایش سالانه بیش از ده درصد نرخ ارز را در بودجه سنواتی پیش بینی کند و برای واحدهای تسهیلات گیرنده ارزی اعمال نماید.

لیکن شواهد حاکی از آن است، علیرغم تکلیف قانونی مندرج در تبصره (۳)^{۱۱} ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید و گذشت ۷ سال از تصویب قانون، آیین نامه پوشش نوسانات نرخ ارز از سوی دولت تدوین نشده است و با چنین شرایطی اجرای بند (ت) ماده (۴۶) قانون برنامه ششم توسعه نیز دور از انتظار به نظر می آید.

متاسفانه روند رو به رشد نرخ ارز در سال های اخیر باعث شده واحدهای تولیدی تسهیلات گیرنده، با مشکلات بسیاری مواجه گردند. مشکلاتی که ناشی از عدم ثبات غیر قابل پیش بینی ارز و قصور دولت در تنظیم آیین نامه پوشش نوسانات نرخ ارز موضوع "تبصره (۳) ماده (۲۰) قانون رفع موانع" است و واحدها نقشی در هیچکدام آن ندارند. از این رو دولت بایستی ضمن اجرای قانون، پاسخگویی کم کاری خود نیز باشد.

همچنین در بند (ت) ماده (۴۶) قانون برنامه ششم توسعه به صراحت بیان شده؛ کلیه بنگاه های اقتصادی از پرداخت مزاد بر ده درصد نرخ ارز دریافتی، معاف هستند و بیش از ده درصد بر عهده دولت است. لفظ مقنن در بکار بردن "مکلف است" حکایت از آمره بودن قانون دارد که بواسطه ارتباط آن با نظم عمومی غیر قابل تخطی بوده و تعطیل بردار نمی باشد. بر این اساس هیچ بنگاه اقتصادی وظیفه ای جز بازپرداخت میزان مقرر شده را ندارد و بانک عامل مکلف است به محض کارسازی تعهدات خود، به

ریالی فوق، تا تاریخ تعیین تکلیف، با نرخ سود ریالی سپرده بلند مدت محاسبه و در زمان تسویه به عنوان تعهدات بانک عامل به تسهیلات گیرنده پرداخت می شود. ۵. تامین ارز جهت بازپرداخت تسهیلات اعطایی (اعم از اصل شود و وجه التزام تاخیر تادیه دین) از طریق سامانه نیما امکان پذیر می باشد. ۶. در صورت عدم تادیه بدهی توسط تسهیلات گیرنده بر اساس مفاد این مصوبه، مطالبات بانک عامل از وی به مطالبات غیر جاری تبدیل می شود. ۷. مصوبه غیر قابل تمدید است.

۹- تبصره ۳ ماده ۲۰ قانون رفع موانع تولید: وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه پوشش نوسانات نرخ ارز را تهیه کند و به تصویب هیات وزیران برساند.

۱۰- بند ت ماده ۴۶ قانون برنامه ششم توسعه: دولت مکلف است با رعایت تبصره (۳) ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۱۲/۲۱ طی اجرای قانون برنامه سازوکار لازم برای پوشش خطرات افزایش سالانه بیش از ده درصد (۱۰٪) نرخ ارز را در بودجه سنواتی پیش بینی کند و برای بنگاه های اقتصادی دریافت کننده تسهیلات ارزی طراحی و به اجراء درآورد.

۱۱- تبصره ۳ ماده ۲۰ قانون رفع موانع تولید: وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه پوشش نوسانات نرخ ارز را تهیه کند و به تصویب هیات وزیران برساند.

شرح بند (ت) ماده مزبور، نسبت به تسویه حساب، آزادسازی وثایق و خروج نام آن بنگاه از لیست بدهکاران بانکی اقدام نمایند و از تاریخ مزبور تعهدات احتمالی موجود در این خصوص، بر عهده دولت محسوب گردد. با توجه به اینکه مشکلات ایجاد شده ناشی از عدم تنظیم آیین نامه توسط دولت می باشد، لذا ابهام در تکالیف بانک به روابط بانک و دولت مربوط می شود و تسهیلات گیرنده در آن نقشی ندارد.

لازم به ذکر است قانون بعد از تصویب لازم الاجرا است. بطوریکه در رویه های قضایی نیز شاهد این امر می باشیم. چنانچه آیین نامه قانونی به تصویب نرسیده باشد، قانون را لازم الاجرا بوده و طرف تعهد مکلف به رعایت آن است.

همچنین یکی دیگر از دلایل مشکلات ایجاد شده عدم توجه به ارائه نظر علمی و کارشناسی درباره موضوع نوسانات ارزی است. اصولاً نوسانات ارزی در ابعادی که در ایران وجود دارد، در دسته بندی ریسک‌هایی قابل پیش‌بینی و اندازه‌گیری و در نتیجه بیمه شدن قرار نمی گیرد و به همین دلیل شرکت های بیمه وارد چنین تعهداتی نمی شوند. با توجه به اینکه نوع این نوسانات در دسته بندی نا اطمینانی‌های شدید و شرایط فورس‌ماژور قرار می گیرد، دولت‌ها بایستی با لحاظ کردن شرایطی در قرارداد تسهیلاتی را در این خصوص اعمال نمایند تا امکان سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی در کشور به وجود آید. لیکن موارد قانونی در خصوص پوشش نوسانات ارزی تصویب و ابلاغ شده است.

به عنوان مثال:

۱. ماده (۷۲) قانون برنامه پنجم توسعه: به منظور کاهش خطرپذیری ناشی از نوسانات قیمت ها از جمله نوسانات نرخ ارز برای واحدهای تولیدی - صادراتی، بیمه مرکزی ایران از طریق شرکت های تجاری بیمه، امکان ارائه خدمات بیمه‌ای مربوط به نوسانات قیمت ها و نوسانات نرخ ارز را فراهم آورد.

۲. آیین نامه شماره ۷۰؛ شرایط عمومی بیمه‌نامه نوسانات نرخ ارز واحدهای تولیدی - صادراتی: به این ترتیب تولیدکنندگان داخلی که نگران تأثیر منفی افزایش نرخ ارز خارجی بر فعالیت‌های تولیدی خود هستند، همچنین صادرکنندگانی که کاهش نرخ ارز را به نفع خود و توسعه صادرات خود نمی دانند، می‌توانند برای کنترل تأثیر منفی نوسانات نرخ ارز پایه نسبت به نرخ روز انعقاد بیمه نامه، از بیمه استفاده کنند. در این بیمه نامه، زیان بیمه گذار، ناشی از تفاوت نرخ ارز پایه در تاریخ سررسید بیمه نامه، نسبت به نرخ تاریخ انعقاد بیمه نامه (تا حدود ۲۰ درصد)، خسارت تلقی می‌شود و شرکت بیمه متعهد است که آن قسمت از خسارت را که بر اساس مفاد شرایط عمومی و خصوصی بیمه نامه، متوجه بیمه گذار شده باشد تا سقف مندرج در بیمه نامه پرداخت نماید.

۳. بخشنامه شماره ۹۰۲۹۸.۸۹ مورخ ۲۹ تیرماه ۱۳۸۹ "آیین نامه اجرایی معاملات آتی ارز- ریال" بانک مرکزی: موضوع قرارداد در این آیین نامه تعهد بانک و مشتری نسبت به مبادله مقدار معینی ارز یا ریال به نرخ آتی ارز در سررسید می باشد. نرخ آتی ارز، مبلغ و سررسید در زمان عقد قرارداد تعیین می گردند و بانک متعهد می گردد پس از شناسایی کامل مشتری و وجود قرارداد تجاری صادراتی یا وارداتی معتبر در تاریخ سررسید، نسبت به تأمین و فروش ارز یا ریال توافق شده به مشتری اقدام نماید.

۴. بیمه نامه پوشش نوسان نرخ ارز جهت صادرات: این بیمه نامه با دوره اعتبار حداکثر شش ماهه، کاهش سه الی سی و پنج درصدی نرخ ارز مربوط به کالاهای صادراتی را پوشش می‌دهد. متأسفانه این بیمه نامه صرفاً به پوشش نوسانات ارزی کالاهای صادراتی محدود شده و کالاهای وارداتی را مشمول قرار نداده است.

رئوس ایرادات و مشکلات:

۱. افزایش شدید نرخ ارز در سال های اخیر باعث گردید؛ تسهیلات گیرندگان ارزی با افزایش نامتعارف بازپرداخت تسهیلات خود مواجه گردند و امکان با باز پرداخت آن را نداشته باشند.

۲. با ایجاد صندوق توسعه ملی؛ خلایی در ارائه تسهیلات برای متقاضیان تسهیلات ذخیره ارزی ایجاد شد و علیرغم اینکه صندوق ذخیره ارزی همچنان فعال بود، منابعی از محل دو صندوق در اختیار متقاضیان در این بازه زمانی قرار نگرفت و پرداخت تسهیلات ارزی این متقاضیان از منابع بانک مرکزی انجام گردید. این موضوع باعث گردید مشکلاتی در بازپرداخت برایشان ایجاد شود و از مشمول تسهیل گری های تعیین شده برای صندوق های توسعه ملی و ذخیره ارزی نگردند.

ایرادات و مشکلات
مطروحه

<p>۳. علیرغم تصویب بند (ح) تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۶ و شمولیت تسهیلات گیرندگان "جزء (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۸۸" به تسهیلات مندرج در ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابتپذیر؛ متاسفانه بخشنامه ای از سوی بانک مرکزی مبنی بر نحوه و شرایط پرداخت تسهیلات ارزی برای مشمولین جزء (د) ابلاغ نشده است و مبالغی که به واسطه ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید، توسط تسهیلات گیرندگان جزء (د) به بانک های صنعت و معدن پرداخت شده در این بانک مسکوت و بلااستفاده مانده است.</p> <p>۴. محاسبه میزان بدهی تسهیلات گیرندگان جزء (د) در مصوبه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۲ برابر نرخ ارز نیمایی تعیین شده است. این یعنی بیش از ۲۰۰۰ درصد نرخ زمان اخذ تسهیلات ارزی که پرداخت آن برای شرکت های مشمول امکانپذیر نمی باشد. لذا راهکار ارائه شده در مصوبه مزبور به هیچ وجه منطقی و منصفانه و از سوی شرکت عملیات نیست.</p> <p>۵. متاسفانه علیرغم تصویب بند (ت) ماده (۴۶) قانون برنامه ششم توسعه و پیش بینی پوشش خطرات افزایش سالانه مازاد ۱۰ درصد نرخ ارزی در قانون بودجه سنواتی توسط دولت، بانک ها به دلیل عدم تدوین و ابلاغ آیین نامه پوشش نوسانات نرخ ارز توسط بانک مرکزی، مازاد ۱۰ درصد نوسانات ارزی را از تسهیلات گیرندگان ارزی مطالبه می کنند. این در حالیست که تسهیلات گیرندگان نه در نوسانات ارزی نقشی داشته اند نه تکلیفی مبنی بر تدوین آیین نامه پوشش نوسانات نرخ ارز به عهده دارند.</p> <p>۶. با عنایت به اینکه نوسانات ارزی در ایران جزو دسته بندی نااطمینانی های شدید و شرایط فورس ماژور قرار دارد و با توجه به اینکه قانونگذار و دولت در خصوص پوشش نوسانات ارزی در ایران توجه لازم را نداشته اند، لذا واحدهای تولیدی با مشکلات بازپرداخت تسهیلات ارزی مواجه شده اند.</p>	
<p>جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با حضور نمایندگان اداره اقتصاد و دارائی استان؛ کمیسیون هماهنگی بانک های استان؛ سرپرستی شعب بانک توسعه صادرات استان؛ سرپرستی شعب بانک صنعت و معدن استان؛ شرکت کاشی تبریز؛ شرکت یکتا پروفیل ارس؛ شرکت آذر نیرو؛ مشاور حقوقی اتاق به منظور "بررسی مراتب اعتراض فعالین اقتصادی به عدم اجرای مفاد بند (ت) ماده ۴۶ قانون برنامه ششم توسعه در خصوص بازپرداخت تسهیلات ارزی دریافتی" در محل اتاق بازرگانی تبریز به شرح ذیل برگزار شد:</p> <p>امید الهامی علمداری، قائم مقام مدیرعامل شرکت پروفیل یکتا ارس: بر اساس قرارداد منعقد، بازپرداخت مبلغ تسهیلات دریافتی از صندوق ذخیره ارزی با نرخ روز گشایش اعتبار بود که براساس مصوبه هیات دولت و ریاست جمهوری با نرخ دلار ۲۵۰۰ تومان بایستی به ریال تبدیل می شد. این قرارداد که در سال ۹۲ بصورت سه ماهه و با مبلغ ۱۵۲۰ هزار دلار تصویب شده بود متاسفانه بدلیل مطابقت با تغییر ماهیت صندوق ذخیره ارزی به صندوق توسعه ملی شامل دلار ۲۵۰۰ تومانی نشد. در حالیکه در صندوق ارزی با نرخ روز گشایش تصویب شده بود. در حال حاضر باید ۱۵۲۰ هزار دلار با محاسبه دیرکرد پرداخت کنیم. مشکل اصلی مصوبه ما ۱۵۲۰ هزار دلار در عرض ۳ ماه بود. بدین ترتیب که در عرض سه ماه بر حسب دلار برای شرکت ذینفع LC واریز شود ولی عملی نشد و مراحل پرداخت به جای ۳ ماه به ۶ سال طول کشید و شرکت متضرر شد. علیرغم اینکه توافقی در نوع ارز انجام نشده بود، اما نصف ارز به صورت یوان، لیر و یورو پرداخت شد. با وجود اینکه پرداخت تا ۶ سال به طول انجامید، طبق ابلاغ هائی که به دست ما رسیده، کارشناسان محاسبات بانکی این مبلغ را از سال ۹۳ برای ما اعمال کرده اند. با عنایت به اینکه خط تولید ما در سال ۹۲ راه اندازی شد ولی اولین واریز در تاریخ ۹۳/۰۳ بوده است.</p> <p>رحمان شاهگلی، نماینده مشاور شرکت پتروشیمیائی آذربایجان: شرکت پتروشیمیائی آذربایجان در سال ۸۶ در هشتتروند مجوز اخذ کرد و از سال ۸۸-۸۷ کارهای مربوطه شروع شده است. قرارداد تسهیلات این شرکت سال ۸۹ با بانک صنعت و معدن از محل جزء (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۸۸ منعقد شد و از سال ۹۰ پرداخت ها شروع شد. ارزش مبلغ قرارداد مشارکت مدنی ما ۴ میلیون و ۶۰۰ هزار دلار بود. در مجموع از سال ۹۰ تا اواسط ۹۳ مبلغ دو میلیون و صد و خورده ای از تسهیلات اخذ کردیم. البته این موضوع زمانی بود که امکان گشایش LC وجود داشت. پرداخت ها در انواع ارزهای مختلف از جمله یورو برای ترکیه، یوان برای چین و درهم برای هندوستان و ... صورت گرفت. بعد از اواسط سال ۹۳ امکان گشایش LC ایجاد نشد. به این صورتکه بانک کونلون چین نیز LC را نپذیرفت. بدیت ترتیب هرگونه تراکنش مالی متوقف شد. به دلیل توقف تراکنش بین المللی، پروژه نیز متوقف شد. در طول این سال ها، سهام داران شرکت متناوبا از بانک صنعت و معدن درخواست اعلام بدهی کردند تا به</p>	<p>جمع بندی جلسه کارگروه کارشناسی مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۰</p>

پرداخت آن اقدام کنند. آخرین مورد در سال ۹۶ بود که از طرف بانک صنعت و معدن اعلام شد؛ ۲۵ درصد بدهی را پرداخت کنید تا بتوانید از تسهیلات ماده (۲۰) قانون تسهیل استفاده کنید. یک میلیارد معادل ۲۵ درصد بدهی در مدت مقرر پرداخت شد. بعد از آن نیز تا همین اواخر به صورت مکتوب از بانک مربوطه درخواست داشتیم بدهی شرکت را با نرخ منطقی مشخص کنند. در طول این مدت هیچ کدام از دولت ها در مورد نرخ تصمیم گیری نکردند. مشکل اصلی ما در نرخ منطقی بازپرداخت تسهیلات می باشد.

جواد بحری پور، کارشناس ارزی شورای هماهنگی بانک های استان: در برنامه سوم توسعه حساب ذخیره ارزی افتتاح شد و تصمیم بر این شد بخشی از آن به تولید و ایجاد اشتغال در کارخانه ها اختصاص گردد. تا سال ۸۷ نیز تسهیلات ارزی از محل ذخیره ارزی برای تعدادی از واحدها بابت خرید ماشین آلات تخصیص داده شد. با اتمام ذخیره ارزی در سال ۸۸ تصمیم به ایجاد صندوق توسعه ملی گرفته شد. خلایق که از اتمام کار محل ذخیره ارزی و شروع به کار صندوق توسعه ملی ایجاد شد، مشکلاتی برای تسهیلات گیرندگان آن دوره بوجود آورد. به همین جهت بانک مرکزی به دلیل اینکه تولید از بابت تسهیلات ارزی تامین شود از محل منابع خود یک میلیارد دلار در اختیار بانک صنعت و معدن قرار داد تا واحدهائی که تقاضای تسهیلات از ذخیره ارزی داده اند و پرونده آن ها در جریان است از این محل به آنها پرداخت شود تا بعدا تکلیف صندوق مشخص شود. این مبلغ که از محل خزانه دولتی نمی باشد و بانک مرکزی به عنوان سپرده از منابع خود در اختیار بانک صنعت و معدن قرار داده است. از سال ۹۴ با ماده (۲۰) رفع موانع تولید رقابتپذیر مطرح شد که با نرخ ۲ درصد اعطا و با نرخ ۲۰۰ درصد اخذ شود.

سپس تصمیم گرفتند تا برج هفت سال ۹۱ با دلار ۱۲۲۶ تومانی لحاظ کنند و بعد از آن تاریخ ۲۰ درصد سود لحاظ کنند. با اعتراض وارده این نرخ به ۱۵ و ۱۲ کاهش یافت و بعد از ۸ بار اصلاحیه، تمام مطالبات ذخیره ارزی تبدیل به ریال شد. در نهایت استمهال به مدت ۴ سال و هر ۶ ماه یکبار قسط در نظر گرفتند که بند (د) جزو این موارد محسوب شد. در کل کشور ۱۰۳ نفر از بند (د) استفاده کرده اند که صرفا از بانک صنعت و معدن دریافت شده است. در این خصوص از بانک مرکزی درخواست شده است آئین نامه اجرائی آن را برای بانک صنعت و معدن تدوین و ابلاغ نماید تا مانند ماده (۲۰) ذخیره ارزی، ۲۵ درصد آن اخذ و استمهال صورت گیرد. بانک مرکزی اعلام کرده است که امکان ابلاغ آن وجود ندارد. به دلیل اینکه در حسابداری سیستم بانک مرکزی نرخ یورو ۵۵۰۰ تومان لحاظ شده است و اگر تنها ۳ هزار تومان آن پرداخت شود، باید مابقی را به عنوان ضرر و زیان اعلام شود. پس امکان ابلاغ آن وجود ندارد.

در نامه ای که بانک صنعت و معدن به واحدها ارسال کرده است درخواست شده به صورت علی الحساب ۲۵ درصد را تا زمان ابلاغیه بانک مرکزی پرداخت کنند. بانک مرکزی این موضوع را به بانک صنعت و معدن ابلاغ نکرد و از سال ۹۶ مبالغ ۲۵ درصد به صورت نقدی در حساب آن ها در بانک صنعت و معدن مسکوت مانده و قادر به خرید ارز نیز نشدند. در سال ۹۷ و ۹۸ نیز به همان صورت باقی ماند. بر اساس صحبت اخیر آقای مخبر خرید ارز با سود ۴ درصد بجای ۷ درصد در نظر گرفت شده و برای کسانی که پیش پرداخت دارند، ۳ درصد محاسبه شود. لیکن علیرغم تصویب قانون در سال ۹۶، آئین نامه اجرائی از سوی بانک مرکزی ابلاغ نشده است.

طبق بند (ت) ماده ۴۶ قانون برنامه ششم توسعه: "دولت مکلف است با رعایت تبصره (۳) ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ طی اجرای قانون برنامه توسعه ساز و کار لازم برای پوشش خطرات افزایش سالانه بیش از ده درصد (۱۰٪) نرخ ارز را در بودجه سنواتی پیش بینی کند و برای بنگاه های اقتصادی دریافت کننده تسهیلات ارزی طراحی و به اجرا درآورد." در ماده (۲۰) رفع موانع تولید نیز پیش بینی شده است دولت ساز و کاری ایجاد کند که اگر در تسهیلات ارزی افزایش نرخ بالای ۱۰ درصد وجود داشته باشد، تامین شود. این موضوع قانون می باشد و در آئین نامه اجرائی آن بیان شده است: "وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه پوشش نوسانات نرخ ارز را تهیه کند و به تصویب هیأت وزیران برساند." ولی تا کنون عملی نشده است عدم اجرای مفاد بند (ت) به این علت می باشد که وزارت امور اقتصاد و دارائی نمی داند مابه التفاوت آن را باید از چه کسی اخذ کند. در قراردادهای تسهیلات، بحث نوسان نرخ ارز مطرح نشده است. بحث بیمه نیز در این مورد وجود ندارد. ریسک بازار (عملیاتی و اعتباری) شامل نوسان نرخ ارز و نوسان نرخ

بهره می باشد که تعدادی مربوط به بانک و تعدادی مربوط به تسهیلات گیرنده می باشد. نه بانک مرکزی و نه بیمه مرکزی آن را تقبل نکرده است.

امیرعلی بخشی، کارشناس حقوقی: در قانون ذکر شده است در صورت اخذ وام ارزی، تدبیری اتخاذ شود تا سود بیش از ۱۰ درصد از وام گیرنده اخذ نشود. پس تکلیف مشخص شده و وام گیرنده وام ارزی مکلف است ۱۰ درصد سود آن را پرداخت کند و مازاد آن بر عهده دولت می باشد. دولت مکلف است ساز و کارهای لازم را در این مورد انجام دهد. قوانین زیادی داریم که آئین نامه های آن تدوین نشده ولی اجرائی شده است. از دید بانک به دلیل خلاء آئین نامه موظف به اجرای آن نمی باشند. ولی عدم وجود بخشنامه یا آئین نامه منجر به عدم اجرای قانون نمی شود. در نتیجه قانون برنامه توسعه این حق را به صنایع می دهد که پرداخت مازاد ۱۰ درصد، به عهده دولت باشد. قانون و مصوبه ای وجود دارد که بیمه مرکزی بر اساس آن مکلف شده است این موارد را مشمول بیمه کند. بیمه زمانی وارد موضوع می شود که نوسانات قابل استحصال باشد. ولی در این مورد به دلیل اینکه قابل استحصال نیست، بیمه ورود نمی کند. بیمه نوسانات ارزی وجود دارد و بخشنامه آن به بیمه مرکزی ابلاغ شده است تا براساس ترتیب مشخص شده قرارداد منعقد کرده و نوسانات ارزی را تحت پوشش قرار دهند. طبق تبصره (۳) تکلیف تدوین بر عهده وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران محول شده و تکلیفی برعهده تسهیلات گیرنده نمی باشد. بانک باید بعد از اخذ ۱۰ درصد از واحد مربوطه، پیگیر مابقی آن از دولت باشد.

واحدها در زمان اخذ تسهیلات اطلاعی از تغییر ماهیت صندوق ها نداشتند. حال که آئین نامه ای برای آنها تکلیف نشده است فعل و ترک فعل متوجه آنها نمی باشد. در ماده (۷۲) قانون برنامه توسعه پنجم حمایت از نوسانات ارزی به صراحت اعلام شده است به منظور کاهش خطرپذیری ناشی از نوسانات قیمت ها از جمله نوسانات نرخ ارز برای واحدهای تولیدی - صادراتی، بیمه مرکزی ایران از طریق شرکت های تجاری بیمه، امکان ارائه خدمات بیمه های مربوط به نوسانات قیمت ها و نوسانات نرخ ارز را فراهم آورد. این موضوع برای بیمه تکلیف شده است. ولی به دلیل عدم کفایت آن، به صورت کلی مطرح شده است. تکلیف بیمه تنها برای ۱۰ درصد نوسانات تسهیلات گیرنده می باشد و در صورتی که تسهیلات گیرنده قادر به پرداخت آن نباشد، بیمه به پرداخت آن اقدام می کند. آئین نامه اجرائی معاملات آتی ارز در تاریخ ۸۹/۰۴/۲۹ ابلاغ شده ولی به دلیل اینکه تنها شامل معاملات آتی بود و جامع و کامل نبود، تنها بخشی از تسهیلات ارزی را پوشش داد. آخرین اقدام، مصوبه هیات وزیران در تاریخ ۹۶/۰۲/۱۷ بود که صرفا شامل نوسانات ارزی کالاهای صادراتی بود. جامع ترین آنها، بند (ت) ماده (۴۶) قانون برنامه ششم توسعه می باشد که دولت مکلف شده است مازاد ۱۰ درصد را پرداخت کند. به دلیل وجود قانون، به هیچ عنوان در تسهیلات ارزی مشمول بند (ت) خلاء وجود ندارد.

نادر علیزاده، مدیر بانک توسعه صادرات استان: بر اساس قانون برای بیشتر از ۱۰ درصد نوسان ارزی، دولت مکلف می باشد ساز و کار لازم را فراهم کرده و پوشش دهد. پس تا ۱۰ درصد به عهده مشتری می باشد و در این میان بیمه هیچ نقشی ندارد. مگر اینکه مشتری با میل خود به این کار اقدام کرده باشد. متأسفانه ساز و کار لازم در بیمه های ما وجود ندارد و هیچکدام قبول نمی کنند تسهیلات ارزی را ۱۰ درصد بیمه کنند. تسهیلاتی که دارای یارانه است و بانک پرداخت می کند، از طرف دولت براحتی برای بانک ها تعیین تکلیف شده است. مثلاً اعلام کرده ۴ درصد از تسهیلات به حساب مطالبات دولت می باشد و هیچگونه پولی نیز رد و بدل نمی شود. یعنی اگر تسهیلات با نرخ ۱۸ درصد اعطا شده است ۴ درصد آن یارانه می باشد و به حساب طلب از دولت نوشته می شود و ۱۴ درصد آن از تسهیلات گیرنده اخذ می شود. با تأیید حسابرسان، به عنوان مطالبات لحاظ می شود و بعداً بانک و دولت در این موضوع تهاوتر می کنند. در خصوص موضوع جلسه، قانون دولت را مکلف کرده است دولت باید ساز و کار مربوطه را مشخص کرده و به بانک ابلاغ می کرد. منابع اعطای تسهیلات، به نوعی وجوه اداره شده می باشد که دولت در اختیار بانک قرار داده و بانک به عنوان کارگزار عمل می کند. بانک به عنوان بانک عامل نمی تواند از دولت درخواست مازاد ۱۰ درصد داشته باشد. قانونی که در این خصوص متوجه بانک شود وجود ندارد و دولت باید پاسخگوی مشتری باشد. مشتری می تواند از این موضوع شکایت کند و اعلام کند دولت به قانونی که مصوب مجلس می باشد عمل نمی کند. اگر

<p>شرکت ها مبلغ اقساط خود را با ۱۰ درصد نوسان در زمان سررسید اقساط به حساب بانک ها واریز می کردند، مبلغ ناچیزی باقی می ماند. از طرفی براحته می توانستند از حق خود دفاع کنند.</p> <p>جواد بحری پور، کارشناس ارزی شورای هماهنگی بانک های استان: به دلیل اینکه بند (د) در قانون بودجه ۹۶ تامین نشده است از سوی دولت لغو شده و بایستی عین ارزش برگردانده شود.</p> <p>امیرعلی بخشی، کارشناس امور حقوقی: اگر قرارداد براساس سود مشارکت باشد بانک نمی تواند به پرداخت در زمان سررسید و اخذ ۱۰ درصد تاکید داشته باشد. بانک ها نمی توانند قرارداد مشارکت منعقد کنند و از مزایای عقد مشارکت بهره مند شوند. ولی به صورت مبادله ای عمل کنند. قانون صراحتاً بیان می کند بانک و تسهیلات گیرنده شریک می باشند و این امر بیانگر اینست که علاوه بر سود آن باید در ضرر آن نیز شریک باشند. متن بخشنامه بانک مرکزی: "از آنجا که مشتری بانک در عقود مشارکتی بانک بدهکار بانک نمی باشد بلکه شریک آن است." طبق قانون منطقی کردن نرخ سود تسهیلات که قانون مصوب مجلس می باشد، بانک نمی تواند نرخ سود عقود مشارکتی را مشخص کند. بلکه می تواند از حاصل فعالیت درخواست سود داشته باشد (هم در سود و هم در ضرر شریک خواهند بود).</p> <p>ناصر امامی، مشاور امور حقوقی اتاق تبریز: قانون ۱۵ روز بعد از چاپ در روزنامه رسمی، برای دولت، بانک و بخش خصوصی و ... لازم الاجرا می باشد. منتهی دستگاه های اجرایی به دلیل عدم تدوین و ابلاغ آئین نامه بعضاً اعلام می کنند قادر به اجرای آن نمی باشند. از طرفی چون قانون برای اشخاص تکلیفی ایجاد کرده است موضوع حل نشده و به دستگاه قضائی ارجاع داده می شود. دستگاه قضائی تنها براساس قانون رسیدگی می کند. حتی در صورتیکه آئین نامه مغایر با قانون باشد آئین نامه را لحاظ نمی کند. این مسائل سبب تراکم پرونده ها در دستگاه های قضائی شده و در صورت اخذ نتیجه، زمان بر می باشد.</p> <p>یونس یوسفی، مدیر امور مالی شرکت آذر نیرو: تسهیلاتی ارزی دریافتی شرکت ما نیز از بانک صنعت و معدن اخذ شده و هر بار به صورت استمهال به زمان دیگر موکول می کنند. مشکل شرکت ما نیز همان بند (د) قانون بودجه می باشد که بلا تکلیف مانده است.</p> <p>نسرین درخشانی، سرپرست دبیرخانه شورای گفتگو: بر اساس موضوعات طرح شده ظاهراً دو مشکل اساسی در خصوص بازپرداخت تسهیلات وجود دارد، اولی خلا ایجاد شده به دلیل تغییر ماهیت صندوق ذخیره ارزی و صندوق توسعه ملی که باعث شده تسهیلات پرداختی از منابع بانک مرکزی پرداخت شود و بدلیل عدم پیشبینی در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ با مشکل مواجه شده است. موضوع بعد در خصوص بند (ت) ماده (۴۶) قانون برنامه توسعه ششم و تبصره (۳) ماده (۲۰) رفع موانع است که به دولت تکلیف شده ساز و کاری جهت پوشش نوسانات نرخ ارز تعریف و طی آیین نامه ای به تصویب هیأت وزیران برساند. با عنایت به اینکه این موضوع در دستور کار برخی استان ها نیز قرار گرفته، شورای استان نیز می تواند در این خصوص پیشنهادات خود را ارائه نماید. لازم به ذکر است مکاتبه ای در خصوص تعیین تکلیف مشکلات ناشی از بازپرداخت تسهیلات ارزی از سوی رئیس اتاق ایران به معاون اول رئیس جمهور، رئیس مجلس شورای اسلامی و رئیس دادگستری ارسال شده است.</p>	
<p>۱. وزارت اقتصاد و دارایی در اسرع وقت نسبت به تدوین آیین نامه اجرایی پوشش نوسانات نرخ ارز، موضوع "تبصره (۳) ماده (۲۰) رفع موانع تولید رقابتپذیر" اقدام نماید.</p> <p>۲. به موجب حکم بند (ح) تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۶، نحوه بازپرداخت تسهیلات ارزی مشمولین جزء (د) بند (۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۸، در قالب بند (ت) ماده (۴۶) قانون برنامه ششم توسعه تنظیم و نرخ معقولی جهت بازپرداخت تسهیلات مزبور تعیین گردد.</p> <p>۳. با توجه به اینکه نوسانات ارزی در ایران جزو دسته بندی نااطمینانی های شدید و شرایط فورس ماژور قرار دارد و بنگاه های اقتصادی نقشی در این نوسانات ندارند، لذا پیشنهاد می گردد: "بیمه نامه پوشش نوسان نرخ ارز جهت صادرات" شامل کالاهای وارداتی نیز گردد.</p>	<p>پیشنهادات</p>
<p>۱. قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور؛ ۲. قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور؛ ۳. قانون برنامه پنجساله چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛ ۴. قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>

<p>۵. قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛ ۶. قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور؛ ۷. آیین نامه ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور؛ ۸. هفتاد و هشتمین نشست ستاد هماهنگی اقتصادی دولت مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۲؛ ۹. آیین نامه شماره ۷۰ شرایط عمومی بیمه نامه نوسانات نرخ ارز واحدهای تولیدی - صادراتی؛ ۱۰. بخشنامه شماره ۹۰۲۹۸.۸۹ مورخ ۲۹ تیرماه ۱۳۸۹ "آیین نامه اجرایی معاملات آتی ارز- ریال" بانک مرکزی؛ ۱۱. بیمه نامه پوشش نوسان نرخ ارز جهت صادرات.</p>	
--	--